

Het werk van de HOVO Vriendenkringen in Nederland: een vergelijkend onderzoek.

Een van de belangrijkste taken van de Landelijke Vereniging Vriendenkringen HOVO is de onderlinge informatieverstrekking over de belangrijkste ontwikkelingen en zaken waarmee de Vriendenkringen in de diverse HOVO vestigingen te maken krijgen.

Met het doel wat meer inzicht te krijgen in het functioneren van de diverse Vriendenkringen, hield de Landelijke Vereniging Vriendenkringen afgelopen zomer een enquête onder die Vriendenkringen. Er is uiteraard nog niet gediscussieerd over de beleidsmatige gevolgen van een en ander, maar hieronder alvast een samenvatting van de antwoorden op die vragen waar de Vriendenkringen het meest bij betrokken zijn.

Korting voor minder draagkrachtigen.

Wie stelt de eventuele bijdrage vast en wie beoordeelt de aanvraag? Waar komt het geld voor de korting vandaan (gemeente, onderwijsinstelling, extra bijdrage cursusgeld, contributie vriendenvereniging, vrijwillige bijdrage, etc.)? Om hoeveel personen gaat het op het totaal van de cursisten? Is er een trend waar te nemen (toename of afname)? Hoeveel cursussen worden er per persoon maximaal per semester gesubsidieerd.

Samenvatting van de antwoorden:

Beoordeling: vindt formeel plaats bij het HOVO-bureau, maar in twee gevallen is hierbij ook de vriendenvereniging betrokken, het sterkst in Rotterdam.

Regeling: via een regeling vermeld in de gids van de HOVO-instelling, of er zijn afzonderlijke tarieven, waarbij op vrijwillige basis extra betaald kan worden door cursisten om de cursus van anderen te bekostigen. In meer dan de helft van instellingen is sprake van een steunfonds of reductiefonds, meestal betaald vanuit gelden van de HOVO-instelling.

Wat betreft het aantal personen dat gebruik maakt van een regeling: het gaat om 2 a 3% van de populatie van de cursisten en er is sprake van een gelijke of dalende tendens in het aantal cursisten dat hiervoor in aanmerking wenst te komen.

Aantal cursussen dat tegen gereduceerd tarief gevolgd mag worden is niet van toepassing indien reeds afzonderlijke tarieven gelden. Wel van belang indien betaling uit steunfonds volgt. Er wordt dan meestal een maximum aantal cursussen per seizoen aangegeven.

Beïnvloeding van het programma.

Wat is de invloed van de cursisten en via hen van de vriendenverenigingen op het cursusaanbod van de HOVO instelling? In hoeverre is gesondeerd naar de interesse van de cursisten voor bepaalde types cursussen (alfa, bèta, gamma, lengte, diepgang, etc.)? In hoeverre is de HOVO instelling bereid docenten uit te wisselen met een andere HOVO instelling of suggesties van cursisten of de vriendenvereniging op te volgen?

Samenvatting van de antwoorden.

Vaak, maar niet altijd vindt deze achteraf plaats door de cursisten via een evaluatie formulier. Soms wordt in deze formulieren ook gevraagd naar suggesties voor nieuwe cursussen.

Daarnaast is in een aantal gevallen sprake van een Programma Advies Commissie die de Programma Commissie HOVO en/of de directie HOVO van de instelling adviseert. Soms zit in de Programma Commissie ook een bestuurslid van de vriendenvereniging.

In een enkel geval doet de vriendenvereniging periodiek een onderzoek naar de tevredenheid over de gegeven cursussen en de behoefte aan nieuwe cursussen.

Uitwisseling van docenten vindt zelden plaats, maar wordt door een aantal verenigingen wel

interessant gevonden. Meestal wordt het initiatief daartoe genomen door de docent.

Lidmaatschap, contributie en besteding.

Hoe hoog is het percentage cursisten dat lid is van de vrienden vereniging? Is hierin een trend naar boven of naar beneden waar te nemen? Hoe hoog is de contributie? Geef de globale uitgaven in procenten aan van de uitgaven door de vriendenkring voor het mededelingenblad, extra bijeenkomsten voor vrienden, bestuurskosten, overige kosten. Hoe wordt reclame gemaakt voor een mogelijk lidmaatschap? Geef een overzicht van de extra bijeenkomsten voor vrienden die door de vriendenvereniging georganiseerd worden.

Samenvatting van de antwoorden.

Percentage lidmaatschap van de vrienden ligt meestal rond de 25%, maar heeft uitschieters naar boven (40%) en naar beneden (10%).

Hoogte contributie ligt tussen 10 en 20 euro per persoon. Sommige verenigingen hanteren een lidmaatschap voor 2 personen (partners), dat ongeveer 1,5 maal de prijs van één persoon is.

Uitgaven vereniging variëren sterk. Voor het mededelingenblad wordt tussen 5% (HOVO betaalt de drukkosten) en 70% (blad Rotterdam) uitgegeven. Gemiddeld wordt 30% uitgegeven aan het mededelingenblad. Ook de bestuurskosten variëren sterk van 5% tot 25% met een gemiddelde van 15 a 20%. Ook de extra activiteiten (vriendenmiddag, nieuwjaarsreceptie, etc.) variëren sterk per vereniging van 16% tot 55%. Gemiddeld wordt 35 a 40% besteed aan deze activiteiten. De besteding van de overige kosten is onduidelijk.

Sommige verenigingen bouwen een reserve op voor b.v. een lustrum activiteit of een bijzonder project. Gemiddeld wordt hiervoor 15% gereserveerd.

Reclame voor het lidmaatschap: vindt plaats via het eigen mededelingenblad, het mededelingenblad van de HOVO-organisatie, de studiegidsen en reclame bij de opening van het jaar of andere door de HOVO of de vriendenvereniging georganiseerde bijeenkomsten.

Begeleiding van cursussen/cursus contact personen

Hoe is de begeleiding geregeld en welke rol speelt hierbij de vriendenvereniging en wat is de rol van HOVO? Welke hand- en spandiensten moeten de begeleiders verrichten? Wie werft de begeleiders en hoe moeilijk is het om geschikte begeleiders te vinden? Welke waardering krijgen de begeleiders van de kant van HOVO (b.v. boekenbon) of van de vriendenvereniging.

Samenvatting van de antwoorden:

Begeleiding: vindt plaats door vrijwilligers, in een enkel geval door het HOVO-bureau betaalde vrijwilligers. De begeleiders zijn de schakel tussen de cursisten en de docent enerzijds en tussen de cursisten en het HOVO-bureau anderzijds.

Taken: beschreven in een (uitgebreide) handleiding bij een aantal instellingen (Rotterdam, Groningen en Drenthe). De taken verschillen enigszins per instelling, maar bevatten in het algemeen: rond laten gaan presentielijsten, ophalen en uitdelen van hand-outs, nasturen van informatie aan absentes, ondersteunen docent bij installeren audio-visuele apparatuur, evaluatie van de cursus of bemoeienis bij ronddelen en ophalen evaluatie formulieren.

Betrokkenheid van de begeleiders bij evaluatie is zeer verschillend (geen inspraak tot een duidelijke inspraak).

Werving: in de meeste gevallen door het HOVO-bureau, of door Vriendenvereniging ondersteund door HOVO-bureau. In een enkel geval geen bemoeienis van de vriendenvereniging.

Waardering: zeer verschillend, meestal een attentie via HOVO-bureau (boekenbon, HOVO-kortingsbon). In een enkel geval door de Vriendenvereniging of via betaling door het HOVO-bureau.